

eischen heeft leeren stellen, wat betreft ontwikkeling en compositie der stof. En door dit hebrayisch karakter treedt ook het slap-algemeene van het verhaal zelf te duidelijker aan den dag.

Evenmin gunstig oordeelen we over den nieuwen roman uit de uitgebreide Marie-Diers-serie „In eigen kluisters“ ¹⁾, al zeggen we aanstonds daarbij, dat het gegeven frisscher en origineeler is. Marie Diers vertelt in dit boek van een visscherszoon, wiens vader door zijn kunstenaarsaanleg te gronde gaat. De zoon, Daniël, die denzelfden aanleg in zich gevoelt, neemt zich voor, dien met alle geweld te onderdrukken. Dat streven, met verbiterte kracht nagejaagd, berokkent hem veel verdriet en zwargheid, tot hij eindelijk, als de kunstenaarsaanleg blijkt te herleven in een van zijn zoons, door den invloed van anderen gaat zien, dat de kunst een gave is, en dat zijn leven is mislukt door de miskenning van die gave.

Dit gegeven is ongetwijfeld niet „afgezaagd“, al is het wat vreemd. Maar in de bewerking komen naar voren die elementen, die we eenigen tijd geleden als pathologische verschijnselen hebben behandeld in een tweetal artikelen-serien. In de beschrijving van het huwelijksleven en de zonderlinge gedragingen van Daniël, mengsel van overgevoeligheid en ruwheid, en in de wonderlijk-gewrongen teekening van menschen en toestanden, gevoelt ge telkens weer dat ziekelijke, dat de moderne-romanliteratuur heeft aangelast. Verliefdheid van een getrouwde vrouw als een soort amusement ter verdrijving van verveling, vertrouwelijke omgang met een getrouwde vrouw, die in langdurige gesprekken over literatuur en kunstschon uiting vindt, ze zijn echt-pathologische effecten en daarom geheel ongewenschte elementen in een boek. Goede fragmenten en behoorlijke compositie nemen de bezwaren daarvan niet weg. De roman als geheel kunnen we niet aanvaarden.

Een derde boek, waarop we wijzen willen is van geheel anderen aard, maar heeft ook recht op een geheel andere appreciatie. Het is „Gedenkboek der Societas Studiosorum Reformatum“, 1886—1926, uitgegeven ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan dezer Vereeniging.

Wie haar niet kennen mocht, wete, dat S. S. R. is de Unie van Gereformeerde Studenten aan Openbare Universiteiten. Veertig jaar geleden gesticht door enkele Leidsche studenten, is ze geworden een organisatie, die aan elke Universiteit haar afdeling heeft en thans bijna 400 leden en ruim 170 oud-leden telt, (die ook zelf weer georganiseerd zijn in een „Reunisten-Organisatie“).

In Februari van dit jaar haar 8e Lustrum vierende, heeft de Societas een „Gedenkboek“ uitgegeven, dat, door verschillende bijdragen van studenten en afgestudeerden, historische overzichten van de ontwikkeling en de wederwaardigheden der Unie, verslagen en mededeelingen, een indruk geeft van de verstrekkende beteekenis, die deze vereeniging heeft gehad en nog altijd heeft voor het Gereformeerde leven.

Het, keurig uitgegeven, lijvige boekwerk, begint met de rede door Prof. Mr. D. P. D. Fabius uitgesproken in de Aula der Gemeentelijke Universiteit, op den lustrumdag, een gloedvolle, krachtige opwekking tot handhaving en versterking van den band aan het handhaven. Dan volgen bijdragen van Prof. Dr. A. Noordt, Dr. H. Lambooy, Dr. J. P. de Gaay Fortman, Dr. Rijk Kramer, Dr. H. R. Wolter, C. Beekenkamp, F. Ottevangers, e.a., over verschillende onderwerpen, al naar het studieterein van de Schrijvers; ruim honderd pagina's historische mededeeling over de verloopende veertig jaren, lustrum-verslagen en ledenlijsten.

Voor ieder, die belang stelt in de ontwikkeling van de Gereformeerde-studenten-beweging en, wijder nog, van de Gereformeerde wetenschapsoefening, is dit boek een waardevol bezit, in zijn velerlei toonaard (die echter één symphonie vormt) en onderscheiden inhoud, verrijkende lectuur.

De Studenten-Organisatie, die deze kostbare uitgave aandurfde, verdient een woord van warme hulde, en de Redactie-Commissie, die het boek samenstelde, de betuiging van dankbare waardeering. Een boek als dit kan medewerken, om in wijden kring belangstelling te wekken voor deze levenskrachtige Unie, die, als vereenigingspunt voor jongemensen van Gereformeerden huize, aan Openbare Universiteiten studeerende, haar groote beteekenis heeft en den steun en het medeleven van ons Gereformeerde volk verdient.

C. T.

¹⁾ Uitg. A. G. Schoonderboek, Laren.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Synode Christian Reformed Church in N.-A.

In mijn vorig schrijven aan de „Reformatie“-lezers gericht, heb ik geschetst, hoe de Synode der Christian Reformed Church in Noord-Amerika gezeteld is in het kerkgebouw der Tweede Gemeente te Englewood, in het Zuidelijk deel van Chicago. Nu dient hier eigenlijk aan te worden toegevoegd, dat de zaal door de Synode in beslag genomen, het „auditorium“ is der voornoemde kerk. Het kan misschien 500 personen een plaats verschaffen in de mooie banken die het gebouw vullen —

de vloer afhellende naar het „platform“ — of zooals wij dit in Amerika noemen, een „slanting floor“. Vóór de gehoorzaal is een flinke vestibule, waar de kerk-gangers elkaar kunnen ontmoeten Jeggewenscht, om groeten te wisselen vóór en na den dienst. En onder het auditorium is een flink „basement“ of „souterrain“ zooals men in Nederland misschien zegt. Daarin is een groote zaal voor de Zondagschool enz. bestemd, met een drietal kleinere vertrekken, waaronder er één gebruikt wordt voor een bibliotheek. En de Tweede Englewood Kerk heeft denkelijk de beste boekery van al de Chr. Ref. Kerken, die schrijver dezes ooit heeft bezocht — en er zijn er niet velen in ons land, waarmede hij geen kennis heeft gemaakt.

En dan — niet te vergeten — er is een wel-ingerichte keuken in dit basement, een heusche keuken met flinke groote kookkachel en allerlei gerief, zoodat de gemeentelieden hunne sociale samenkomsten kunnen houden in eigen kerkgebouw... Schrik hier niet van, waards Nederlanders lezers, maar wij in Amerika meenen, dat er in het gemeentelijk leven ook een plaats is voor gezellig verkeer, of, wat wij hier noemen „social intercourse“. De jeugd der gemeente, zoowel als het oudere volk, heeft behoefte aan zoiets — ook als tegenhanger van wat de wereld zoo lokkend aanbiedt. Hadden de Korinthische Christenen trouwens al niet hunne „agapae“ of liefde-maaltijden? Het lezen van Nederlandsch-Indische bladen leert schrijver dezes, dat ons Geref. volk op Java en Sumatra ook zulke bijeenkomsten organiseert. Als men eenigszins in de „verstrooiing“ leeft gelijk onze Gereformeerde menschen in Indië, en tot op zekere hoogte ons volk in het groote Amerika, dan gevoelt het christenhart soms bestelde behoefte aan een ontmoeten van elkaar als zonen en dochteren van hetzelfde huis — als een „gemeenschap der heiligen“. Daarom spreekt het mij, dat de roepende Kerken in Englewood niet, evenals b.v. de Utrechtse Kerk in 1923, een „ontmoetingsavond“ hadden georganiseerd, na het synodale biduur dat, zooals reeds medegedeeld, ditmaal geleid werd door Ds L. van Dellen, president der Synode van 1924, en zoon van een voormalig pastor der Eerste Chr. Ref. Church van Englewood, wijlen Ds L. van Dellen, in Nederland welbekend. Nog behoort schrijver dezes toe te voegen aan de teekening van het kerkgebouw der Tweede Gemeente, dat het is opgetrokken van rooden baksteen (red brick) in een bouwstijl, die wel wat al te gemengd is — zoowel tusschen het Gothische en Romaansche in, terwijl de toren, waarmede de voorgevel is voorzien, doet denken aan de torentransen van een middeleeuwsch kasteel. Het gebouw kostte 75.000 dollar. Doch genoeg over interieur en exterieur. Reden waarom wij er bij stil stonden zoolang, is, om ons medelevend volk in Nederland mede te deelen hoe het bij ons in Amerika is gesteld, ook wat de inrichting enz. van kerkgebouwen aangaat.

Om nu tot de Synode terug te keeren — wat werd er alsoo verhandeld? Benevens de zaak der zending onder de heidenen, waarover ik in den vorigen brief schreef, werd die der Theologische School met het daaraan verbonden Calvin College besproken. Van de voorgestelde, vaak begeerde scheiding dezer twee inrichtingen komt voorloopig niets. Zooals de lezers van dit blad wellicht weten, is Calvin College gegroeid uit het literarisch departement der Theologische School, in 1876 te Grand Rapids geopend. Langzamerhand is het College een heele inrichting geworden. Ongeveer twintig leeraren zijn er aan verbonden, er zich geheel aan wijden, behalve enkele professoren van het Theologisch Seminarie die er enkele lessen in geven.

De loopende uitgaven voor zulk een school stijgen bij het jaar. Gedurende 1925 werd er uitgegeven voor het onderhoud van College en Seminarie te samen, 98.075,00 dollar of bijna honderd duizend dollars, waarvan 62.120 voor salarissen alleen.

Het budget voor 1926 is vastgesteld op 109.300 dollar. Het gestadig stijgen dezer uitgaven doet sommigen onzes volks wel eens wat tegenstribbelen, vooral omdat zoolveel van het opgebrachte besteed wordt aan het College, waarvan het meerendeel der studenten bestaat uit jongemensen, die niet voornemens zijn, zich te wijden aan het ambt van predikant of aan dat van missionaire dienaar des Woords.

Ook zijn er heel wat vrouwelijke studenten aan Calvin College. Men meent, dat het niet billijk is, dat heel de Kerk wordt „belast“, voor meer, veel meer, dan wat „de School der Kerk“ eigenlijk zou eischen. Vandaar dat er telkens stemmen opgingen, op scheiding van College en Seminarie aandringend. Te meer daar Synoden meer dan eens hadden verklaard, dat het principieel zuiverder is om twee inrichtingen als hier bedoeld, te separeren. Doch — de praktijk heeft ook wat te zeggen. College en Seminarie zijn gedurende den loop der tijden zoo innig te samen gegroeid, dat eene operatie om ze van elkaar te krijgen, gevreesd wordt als eene onderneming, die zou uitloopen op den dood van het College. Er is nog niet genoeg liefde onder ons volk, voor de idealen der hoogere opleiding, en de afstanden zijn veel te enorm, om de separatie te durven ondernemen. De Synode van 1926 besloot daarom om bij het oude te blijven in deze. Zeker wel de veiligste weg op heden, ik meen echter, dat men het hier niet bij laten mag. Om des beginsels wil. Een beginsel werkt ook dóór. Daarom heeft schrijver dezes in The Banner er op gewezen, dat men de solutie van het probleem moet beginnen te zoeken in de richting van een „endowment fund“, i.e. een grondkapitaal, veiligelijk belegd, waarvan men de rente gebruikt om het College te onderhouden. Daar is wel kans dat men, in die richting sturend, ten slotte aankomt in de gewenschte haven: het College eene onafhankelijke, dat is niet-officieel-kerkelijke, inrichting. Ons volk in Amerika wordt steeds meer welgesteld — ten minste heel wat ervan. Nog onlangs gaf ééne familie in Grand Rapids 60.000 dollar voor een nieuw bibliotheekgebouw. Er zijn er nog wel meer, die heel wat zouden kunnen doen — en zeker wel zullen doen mettertijd. Een steeds toenemend getal onzer Hollandsch-Amerikaansche Christenen — zoowel in de Geref. Kerk (Dutch Reformed) als in de Christian Reformed Church, zonderen een tiende van hun inkomen af voor kerkelijke

en liefdadige inrichtingen. De inkomstenbelasting laat zelfs toe, om vijftien procent van iemand's inkomen, mits voor bovengenoemde doeleinden bestemd, belastingvrij te hebben. Waar ongekende voorspoed heerscht in ons land, met uitzondering van den landbouwstand op heden, kan er dus mettertijd heel wat kapitaal worden terzijde gezet om een „endowment“ fonds te ontfangen. Hope College van de Geref. Kerk, (te Holland, Michigan gevestigd), heeft reeds heel wat in vaste fondsen belegd. Als „Hope“ en „Calvin“ het eens met elkaar eens konden worden om te amalgamieren — ja, wat kon er dan al niet worden gedaan voor het Hooger onderwijs onder leiding van het Geref. volk in Amerika en op Gereformeerden grondslag, naar de belijdenis onzer gezamenlijke Vaders. Maar er zal nog heel wat water door de Grand en Black rivieren loopen, (de rivieren waaraan Grand Rapids en Holland respectievelijk liggen) eer het zoover komt. En het komt maar nou, als die amalgamatie zou inhouden „snelle afloop der wateren“.

Terugkeerend tot de Grand Rapids School zij nog gemeld, dat de Synode besloot om aan het vijfde professoren nu aan het Seminarie verbonden, nog een zede toe te voegen. In plaats van de ééne leerstoel van Dogmatiek en Ethiek met aanverwante vakken, zullen er twee katheders zijn voor deze takken van godgeleerd onderwijs. De apologetiek zal meer op den voortgrond worden geschoven door hem, die de Ethiek zal onderwijzen. Ook op de zedingswetenschap zal door hem nadruk worden gelegd.

In zake de publieke eeredienst was een rapport ter tafel. Dat rapport raakt het actuele leven onzes Volks. Wij zijn omringd aan alle zijden door Kerkengroepen, die heel wat liturgische handelingen verrichten. Tot zooverre ging het er bij ons wat voort naar Hollandsche overgeërde zede — een sober ingerichte eeredienst. Reeds jaren geleden werd er geroep vernomen, om het volk meer deel te doen nemen in den dienst op de Zondagen, behalve zingen en offeren. Een flink plan werd ontworpen, naar wenken, ten deele door Dr. Kuyper en anderen gegeven. Eén onzer kerken voerde reeds de belijdenis van zonden en de daaraan verbonden „absolutie“ in.

Doch de groote meerderheid onzer kerken wilden van geene „innovatie“ weten, ook al was die innovatie conform aan wat er reeds lang geleden geschiedde te Genève en elders. Het ontbreekt bij ons wel wat veel aan de gewenschte uniformiteit wat de bijzonderheden aangaat van de inrichting van den publieken eeredienst. De Synode van 1926 echter sprak zich weer uit ten gunste van meer eenheid in deze. Toch voegde zij het woord „flexible“, dat is „buigbaar“, toe aan hare resolutie ten gunste van meer uniformiteit. En de bestaande commissie zal haar arbeid mogen voortzetten.

Van den publieken eeredienst gesproken zij nog gemeld, dat er enkele Chr. Ref. Kerken zijn die er een zangkoor (choir) op nahouden. Op heel bescheiden voet — dit zij ter geruststelling gezegd. Een vroeger synodaal besluit omtrent het zangkoor bij de gemeentelijke samenkomsten was wel wat dubieus gesteld.

Daarom werd de zaak wederom ter synodale tafel gebracht. En wat werd er besloten? Haar over te laten aan de kerkoraden, evenals dat vroeger gedaan werd omtrent de aparte bekertjes bij het Heilig Avondmaal. Evenwel, wat het Zangkoor betreft, met de bijgevoegde verklaring „that Synod would discourage the introduction of choir singing in public worship, except as an aid in congregational singing“.

Het scheen mij enkele weken geleden toe, dat ook de vraag van het zingen van gezangen, (hymns) een actueel onderwerp van bespreking zou worden. Misschien wel van heel wat discussie. Want in ons land is de Chr. Ref. Church, wat het gezang in den eeredienst aangaat, een uitzondering op den regel. Wij zijn nog steeds een Psalmzingerende Kerk. Bij de Unie met de „Ware Holl. Geref. Kerk“ (Classis Hackensack), in 1890, werd die kleine groep toegestaan om hare 52 gezangen, de onderwerpen van den Heidelbergse Catechismus volgend, te behouden. Die gezangen zijn achter onze Psalmen gevoegd in ons Amerikaansch kerkboek. Ze werden ook wel eens gebruikt zoo nu en dan, hier en daar, in Kerken, die niet onder de Classis Hackensack ressorteerden. Nu werd de uitgever van het kerkboek echter verzocht om ook „Psalters“ uit te geven zonder die 52 hymns. Dat zal wel gebeuren. Dat dit echter een eind maakt aan het gezangen-probleem onder ons, betwijfelt schrijver dezes zeer sterk. Een steeds aangroeiend getal onzes volks is niet tevreden met deze „vrijwillige armoede“, zooals men het in Nederland noemde, in betrekking tot onzen eeredienst. Men heeft er geen vrede mede, dat wij den naam des Zaligmakers, Jezus, wel mogen en moeten noemen in prediking en gebed, doch dat hij uitgesloten is van het gezang. Dat schijnt inconsequent. Het is echter te verwachten, dat het nog heel wat tijd zal nemen, vóór het vraagstuk brandend wordt. Wij zijn een conservatief volkje. En velen onder ons hebben ook oog voor het feit, dat er aan het invoeren van het „vrije lied“ soms heel wat vast zit....

Nog ééne zaak noem ik in dit artikel. De „Unions“ of vereenigingen van werklieden zijn een geweldige macht in onze Unie. Duizenden onzes volks in de groote steden behooren er toe, noemens volens. Toch is er ontevredenheid omtrent deze zaak. Men is er niet gerust over. Er zijn heel wat schaduwzijden aan deze op zijn best „neutrale“ unions. En eene beweging als die welke in Nederland leidde tot de formatie van „Patrimonium“ en „Boaz“, wil hier maar niet leiden tot gewenschte resultaten. De Synode van 1926 stelde de beslissing weer uit tot die van 1928. Er zal dus wel werk overblijven en elk probleem kan ook in Amerika maar niet dadelijk opgelost worden.

HENRY BEETS.

PERS-SCHOUW.

Allegorie en waarachtige gebeurtenis.

In het officieel orgaan van de Geref. kerk van Amsterdam-Zuid wordt weergegeven het oordeel, dat „De Vroegst“ over de Asser synode uitsprak. Wij lezen:

Dat bij al direct de les meedwaansheid en Doordt, duidelijk geleerde kerken nog zooveel van waarna en dat dit len voor oer-ouder gehad „naar de niet, en de Synod

Wat ons men zich „heeren“ gebeurtenis de klachtv nadruk tussdien is her tusschen „a „werkelijke wil. Naar b anti-synoda „beelden“ v over ik reed Het is trouw de paarden vorm van l ring, dat m Een erzek overbodig i heeft, om is aangevoe begrijpen, m o e t spre Maar het Doch „De aan de sym Want „d vluchtigd vloede nog kerken:

Eenrum verre co bewuste l is het d aarde he tughijk „ van z'n v tabel gez en „nom telkens „werkelij bij de kle Zijn „ko Ik herim kerken voo blijft atelhu te duidelij latingen af „nu ja.... Al zou ze d omdat dr onderscheid toch geef il men al te v doelt het b van, dat er besoft, dat wijzen, dat werd besch

Aangeval de H. Schr boek is, l merking, d het „Woo en den bij Dr C. Bou menten ert wijzing naa

Tenslot Kuyper, de Schri (Heilige zeggen d en Criti „De G valet at hetzelfde 5: 47; Je we ons- blijkt, d wordt, g ethischen Gods ide Naast dr Bouma had matiek van „Schrift“ e die polem staand arti

Ik had Dr Geelk niet donk Ravinck als boek, duidelij Woord d